

Bruxelles, 31.7.2020.
COM(2020) 346 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM
SUDU**

**o upravljanju Jamstvenim fondom
Europskog fonda za održivi razvoj**

SADRŽAJ

1. Uvod	2
2. Operativni kontekst	2
3. Upravljanje Jamstvenim fondom EFOR-a u 2019.	3
3.1. Financijsko upravljanje	3
3.2. Sastav i ključne značajke portfelja	3
3.3. Uspješnost	4
4. Financijski izvještaji.....	4
4.1. Financijski izvještaj Jamstvenog fonda EFOR-a na dan 31. prosinca 2019.	4
4.2. Izdvajanje rezervacija.....	7
5. Procjena primjerenosti ciljanog iznosa i razine Jamstvenog fonda EFOR-a	7

1. UVOD

Pravna je osnova za ovo izvješće Uredba (EU) 2017/1601 („Uredba o EFOR-u”)¹. Njezinim člankom 16. stavkom 3. propisuje se da Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu podnosi izvješće o upravljanju Jamstvenim fondom Europskog fonda za održivi razvoj („EFOR”) u prethodnoj kalendarskoj godini, uključujući procjenu primjerenosti izdvajanja rezervacija i razine Jamstvenog fonda EFOR-a te potrebe za njegovim obnavljanjem.

2. OPERATIVNI KONTEKST

EFOR obuhvaća financiranje operacija u Africi i susjedstvu EU-a, uključujući operacije mješovitog financiranja i jamstvo EFOR-a. Jamstvo EFOR-a ključni je inovativni element kojim se smanjuje rizik za ulaganja u održivi razvoj u partnerskim zemljama, čime se pomaže u mobilizaciji ulaganja, potiče održiv i uključiv gospodarski i društveni razvoj, kao i financiranje iz privatnog sektora, te u najvećoj mogućoj mjeri povećava dodatnost. Jamstvo bi trebalo služiti kao mehanizam za ublažavanje rizika pri privlačenju financijskih sredstava iz privatnog sektora uz istodobno izbjegavanje narušavanja tržišta.

Jamstvo EFOR-a utvrđeno je u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi EUR, što će se osigurati iz općeg proračuna. Dodatni doprinosi za potporu Jamstvenom fondu EFOR-a do kraja 2019. uključuju 50 milijuna USD iz zaklade Billa i Melinde Gates, 9,6 milijuna od Danske, 300 000 EUR od Češke i 100 000 EUR od Estonije.

Člankom 14. Uredbe o EFOR-u uspostavlja se Jamstveni fond EFOR-a, koji predstavlja likvidnu rezervu iz koje se u slučaju aktivacije jamstva EFOR-a isplaćuju sredstva partnerima koji ispunjavaju uvjete. Unija je na raspolaganje stavila 750 milijuna EUR za pokriće svojih financijskih obveza, što odgovara iznosu od 50 % njezinih jamstvenih obveza.

Jamstveni fond EFOR-a efektivno je uspostavljen 2018. Do 31. prosinca 2019. u fond je uplaćeno 600,1 milijun EUR.

Informacija o provedbi EFOR-a uključena je u nedavno izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću². Izvješće se temelji na rezultatima neovisne vanjske procjene i u njemu se zaključuje da je EFOR iznimno relevantan u ispunjavanju potrebe za novim modelom financiranja globalnog razvoja, kao i za ulagačke potrebe supsaharske Afrike i regija u susjedstvu EU-a.

¹ Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj, jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda EFOR-a.

² COM (2020) 224, Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Europskog fonda za održivi razvoj.

3. UPRAVLJANJE JAMSTVENIM FONDOM EFOR-A U 2019.

3.1. Financijsko upravljanje

Ulagački portfelj Jamstvenog fonda EFOR-a ulaže se u skladu s načelima upravljanja utvrđenima u Odluci Komisije C (2017) 7693 od 22. studenoga 2017., kojom se odobravaju smjernice za upravljanje imovinom tog fonda.

U tim smjernicama predviđa se da će se imovinom iz ulagačkog portfelja osigurati dovoljna likvidnost za moguća aktiviranja jamstva i istodobno nastojati postići optimalna razina povrata i rizika koja je u skladu s održavanjem visokog stupnja sigurnosti i stabilnosti.

Donesene su strategije ulaganja i upravljanja rizikom utemeljene na ciljevima ulaganja i tržišnim izgledima. Ulagačkim pristupom nastojala se postići veća diversifikacija među različitim razredima fiksne imovine.

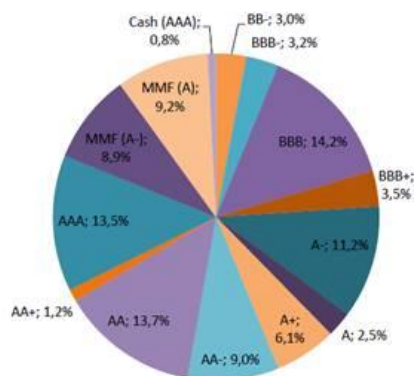
3.2. Sastav i ključne značajke portfelja

Strategijom ulaganja usmjerava se upravljanje imovinom investicijskoga portfelja Jamstvenoga fonda EFOR-a kako bi se postigli ciljevi ulaganja. Ta je strategija izražena u obliku referentne vrijednosti kojom se utvrđuju okvirni ciljani udjeli različitih kategorija prihvatljive financijske imovine u portfelju.

Investicijski se portfelj 31. prosinca 2019. sastojao uglavnom od vrijednosnih papira koje su izdala javna državna tijela, državna tijela niže razine vlasti, nadnacionalna tijela i agencije (SSA) i strane vlade (45 % tržišne vrijednosti u odnosu na 52 % za referentnu vrijednost), neosiguranih obveznica koje su izdala trgovačka društva i financijske institucije (22 % tržišne vrijednosti u odnosu na 18 % za referentnu vrijednost) i pokrivenih obveznica (14 % tržišne vrijednosti u odnosu na 0 % za referentnu vrijednost). Ostatak su većinom činili novčani fondovi.

Krajem 2019. izloženost portfelja obveznicama koje ispunjavaju uvjete ekoloških, socijalnih i upravljačkih kriterija bila je više nego dva puta veća u odnosu na referentnu vrijednost.

Trajanje portfelja na kraju 2019. iznosilo je 2,51 godinu, a udjeli kreditnih rejtinga vrijednosnih papira EFOR-a bili su sljedeći:

Većina portfelja ulaže se u likvidne vrijednosne papire, a primjereni dio (14 % ukupne vrijednosti portfelja) dopijeva za manje od 12 mjeseci.

Profil portfelja, u pogledu trajanja, kreditnog rizika i likvidnosti, kalibriran je u skladu s predviđenim novčanim tokovima koji proizlaze iz operacija EFOR-a u okviru jamstva EU-a (npr. predviđene aktivacije, prihodi).

3.3. Uspješnost

Godišnja uspješnost izračunana je na vremenski ponderiranoj osnovi kako na nju ne bi utjecala veličina portfelja, koji se tijekom godine znatno povećao.

U vrlo zahtjevnim tržišnim okolnostima obilježenim općenito negativnim ili povijesno niskim prinosa u kombinaciji s velikom nestabilnošću tržišta i nesigurnostima, Fond je 2019. ostvario godišnju ukupnu uspješnost od 0,242 % (uspješnost na vremenski ponderiranoj osnovi, prije troškova i naknada). Taj je povrat u skladu s godišnjom uspješnošću referentne vrijednosti EFOR-a (0,149 %) i ostvaren je u kontekstu negativnih stopa u europodručju (posebno u pogledu onoga što se na tržištima percipira kao izloženost „bez kreditnog rizika” i izloženost u pogledu likvidnosti u Europi).

4. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijske informacije o Jamstvenom fondu EFOR-a navedene su u nastavku. U 2019. nije bilo aktiviranja jamstva EFOR-a.

4.1. Financijski izvještaj Jamstvenog fonda EFOR-a na dan 31. prosinca 2019.

Zbog pozitivnih kretanja na tržištu, uz pad krivulje prinosa u EUR u kombinaciji s dobrim rezultatima većine sektora s fiksnim prinomom, kako je opisano u prethodnoj točki 3.3., ukupna imovina Jamstvenog fonda EFOR-a na dan 31. prosinca 2019. iznosila je 599,59 milijuna EUR i bila je blizu vrijednosti ukupnih doprinosa u fond (600,1 milijun EUR). Imovina se sastojala od ulagačkog portfelja koji je razvrstan kao raspoloživ za prodaju (594,71 milijun EUR) i novca (4,88 milijuna EUR).

U pogledu izjave o financijskim rezultatima za 2019., Jamstveni fond EFOR-a završio je godinu s blago negativnim rezultatom od –0,26 milijuna EUR³. Glavni su razlog za to negativni troškovi kamata na gotovinska sredstva i vrijednosne papire (–0,45 milijuna EUR), uzrokovani uvelike okruženjem koje obilježava negativna kamatna stopa, koji su se mogli samo djelomično nadoknaditi ostvarenim dobitcima od prodaje vrijednosnih papira i prihodom od pozajmljivanja vrijednosnih papira (0,19 milijuna EUR).

Bilanca stanja na dan 31. prosinca 2019.

(iznosi izraženi u EUR)

IMOVINA

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
	EUR	EUR
DUGOTRAJNA IMOVINA	348 061 980	3 577 001
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	348 061 980	3 577 001
KRATKOTRAJNA IMOVINA	251 527 281	271 469 460
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	246 643 539	5 795 882
Potraživanja (tj. naknade za pozajmljivanje vrijednosnih)	1 595	-
Novac i novčani ekvivalenti	4 882 147	265 673 578
<i>Tekući računi</i>	<i>4 885 215</i>	<i>265 721 781</i>
<i>Obračunate kamate na novac i novčane ekvivalente</i>	<i>(3 068)</i>	<i>(48 203)</i>
UKUPNA IMOVINA	599 589 261	275 046 461

NETO IMOVINA I OBVEZE

	31. prosinca 2019.	31. prosinca 2018.
	EUR	EUR
NETO IMOVINA	599 567 587	275 030 778
Doprinos iz proračuna EU-a	600 100 000	275 100 000

³ To je u skladu s novčano ponderiranim povratom od –0,103 % iz kojeg se ogleda znatno povećanje Jamstvenog fonda EFOR-a u 2019. zbog proračunskih doprinosa u fazi izgradnje fonda. Novčano ponderirani povrat bio je 2019. niži od vremenski ponderirane uspješnosti iz točke 3.3. Vremenski ponderirani povrat službeni je čimbenik uspješnosti za sve aktivnosti upravljanja imovinom EZ-a jer omogućuje uklanjanje učinaka koji nastaju zbog priljeva i odljeva, a koji mogu dati krivu sliku.

Revalorizacijska pričuva	(188 713)	(655)
Zadržana dobit	(68 567)	-
Poslovni rezultat godine	(275 133)	(68 567)
KRATKOROČNE OBVEZE	21 674	15 683
Ostale obveze	21 674	15 683
UKUPNA NETO IMOVINA I OBVEZE	599 589 261	275 046 461

Izveštaj o financijskom rezultatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2019.

(iznosi izraženi u EUR)

	2019.	2018.
	EUR	EUR
Prihodi od poslovanja	-	-
Troškovi poslovanja	-	-
Ostali troškovi poslovanja	(15 000)	(15 000)
<i>Revizorske naknade</i>	(15 000)	(15 000)
REZULTAT POSLOVANJA	(15 000)	(15 000)
Financijski prihodi	188 403	(1 088)
Prihod od kamata na:	(54 689)	(1 088)
<i>novac i novčane ekvivalente</i>	-	-
<i>imovinu raspoloživu za prodaju</i>	(54 689)	(1 088)
<i>ostali prihod od kamata</i>	-	-
Ostvareni dobiti od imovine raspoložive za prodaju	240 839	-
Prihod od pozajmljivanja vrijednosnih papira	2 253	-
Financijski rashodi	(448 536)	(52 479)
Kamatni rashodi za novac i novčane ekvivalente	(404 272)	(50 958)
Ostvareni gubici od imovine raspoložive za prodaju	(15)	-
Naknade za skrbništvo i ostali financijski troškovi	(44 249)	(1 521)
FINANCIJSKI REZULTAT	(260 133)	(53 567)
POSLOVNI REZULTAT ZA GODINU	(275 133)	(68 567)

4.2. Izdvajanje rezervacija

Rezervacije za Jamstveni fond EFOR-a izdvajaju se iz proračuna Unije i Europskog razvojnog fonda (ERF). Detaljni izvori financiranja Jamstvenog fonda EFOR-a za trenutni VFO (2014.–2020.) uključuju: 400 000 000 EUR iz opće pričuve ERF-a i 350 000 000 EUR iz općeg proračuna Unije, uključujući sredstva iz Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI). Jamstveni fond EFOR-a može se financirati i dobrovoljnim doprinosima država članica ili drugih doprinositelja, povratima na uložena sredstva, prihodima i iznosima čiji je povrat osiguran od dužnika koji nisu ispunili svoje obveze. Estonija, Češka, Danska i Zaklada Billa i Melinde Gates potpisale su sporazume do kraja 2019. za dodatne doprinose u ukupnom iznosu od približno 49 milijuna EUR.⁴

Jamstveni fond osnovan je 2018., a prva uplata u iznosu od 75 milijuna EUR izvršena je u studenome 2018. Do 31. prosinca 2019. ukupna sredstva uplaćena u Jamstveni fond iz proračuna EU-a iznose 600,1 milijuna EUR. Do kraja 2019. nije bilo aktiviranja jamstva EFOR-a.

5. PROCJENA PRIMJERENOSTI CILJANOG IZNOSA I RAZINE JAMSTVENOG FONDA EFOR-A

Do 31. prosinca 2019. sklopljena su ukupno tri sporazuma o jamstvu EFOR-a u iznosu od 165 milijuna EUR, uključujući jedan potpisan u 2018. i dva u 2019.⁵

Ciljani iznos Jamstvenog fonda EFOR-a utvrđen je iznosom od 50 % ukupnih obveza jamstva EU-a. Ukupna sredstva uplaćena u Jamstveni fond iz proračuna EU-a na dan 31. prosinca 2019. iznose 600,1 milijun EUR, što znači da se rezervacijama u cijelosti pokriva rizik potpisanih jamstava.

U skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe o EFOR-u, u operativnom upravljanju EFOR-om potporu Komisiji pruža Skupina za tehničku procjenu jamstva (G-TAG) koju čine stručnjaci za kreditni rizik iz nekoliko europskih financijskih institucija. Uloga je G-TAG-a pružiti Komisiji neovisno i nepristrano tehničko stručno znanje o pitanjima povezanim s bankarstvom, poduprijeti njezine odluke u pogledu dodjele jamstva EFOR-a, kao i praćenja rizika tijekom provedbe projekata kojima se ostvaruje korist od jamstva.

⁴ Estonija: 100 000 EUR; Češka: 300 000 EUR; Danska: približno 9,4 milijuna EUR; Zaklada Billa i Melinde Gates: približno 39,2 milijuna EUR (50 milijuna USD) – s uplaćenih 19,2 milijuna EUR.

⁵ Dodatna četiri sporazuma u ukupnom iznosu od 196 milijuna EUR potpisana su do travnja 2020.